

Forsvarsministeriet

7. december 2005

Grundnotat

Om Formandskabets forslag til en Rådsvedtagelse om oprettelse af et instrument for nuklear støtte til tredjelande – 14075/05 og ADD 1 til samme

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 7. november 2005 (i engelsk sprogversion) fremsendt et forslag til et nyt støtteinstrument inden for det nukleare område. Forslaget er fremsat med hjemmel i Euratom-traktatens art. 203.

Forslaget gør det muligt for fællesskabet at bistå tredjelande med udvikling og gennemførelse af blandt andet nukleare safeguards, hvilket vil bidrage til at sikre mod spredning af nukleart materiale og dertil knyttet teknologi til ufredelige formål.

Forslaget skal ses i sammenhæng med oprettelse af tilsvarende støtteinstrumenter i forhold til kandidatlande og mulige kandidatlande, oprettelse af naboskabs- og partnerskabsprogrammer, samarbejde omkring udvikling og økonomi i andre tredjelande, samt stabilitetsfremme i øvrigt.

Formålet er at samle de hidtidige ordninger for støtte til tredjelande indenfor det nukleare område i én samlet mekanisme. Det er hensigten, at mekanismen skal erstatte de hidtidige støtteordninger til Østeuropa og de tidligere Sovjetstater (PHARE og TACIS) fra 2007.

Der kan ydes økonomisk og praktisk støtte til følgende:

- Fremme af en effektiv sikkerhedskultur, især ved vedholdende støtte til nukleare tilsynsmyndigheder og forstærkning af rammerne for disse, sikrere design, drift og vedligeholdelse af eksisterende atomkraftværker og andre nukleare anlæg og bedre sikring af disse, sikker transport, behandling og deponering af nukleart brændsel og radioaktivt affald, samt udvikling og gennemførelse af effektive strategier for dekommissionering af eksisterende anlæg og oprensning af lokaliteter, hvor der tidligere har været nukleare anlæg.
- Fremme af effektive rammer, procedurer og systemer til sikring af tilstrækkelig beskyttelse mod stråling fra og sikker deponering af radioaktive stoffer, især radioaktive kilder.
- Oprettelse af de nødvendige rammer til indførelse af sikkert bogholderi og kontrol med fissile materialer ("Safeguards"), etablering og forbedring af fysisk beskyttelse af fissile

materialer, samt eksportkontrolmekanismer i forhold til materialer med flere anvendelsesmuligheder.

- Indførelse af effektivt nukleart beredskab, beredskabsplanlægning, beskyttelse af befolkningen og foranstaltninger til oprensning efter uheld.
- Foranstaltninger til fremme af internationalt samarbejde, inklusiv udveksling af informationer og risiko- og trusselsvurderinger.
- Gennemførelse og overvågning af tredjelandes overholdelse af internationale traktater og aftaler og udvikling af effektive internationale politikker og praksis i overensstemmelse med disse.

Dette er områder, der allerede i dag støttes via de nuværende mekanismer i EU-regi.

Støtte i henhold til denne mekanisme skal normalt ske i overensstemmelse med flerårige strategiplaner for tredjelandet eller flere tredjelands samlet. Disse planer skal udfærdiges i dialog med de berørte lande og vurderes af en komité, der skal oprettes efter reglerne i forslaget paragraf 20.

Ved særligt trængende behov for hurtig indsats kan Kommissionen dog give en særlig bevilning til støtte til projekter, der endnu ikke er medtaget i en flerårig strategiplan. Hvis beløbet til gennemførelse af projektet overstiger 10 mio. Euro, skal projektet forinden forelægges ovennævnte komité.

Paragraf 20 fastlægger de nærmere regler for komiteen, som består af repræsentanter for medlemsstaterne under formandskab af Kommissionens repræsentant.

Etablering og drift af safeguards systemer og opbygning af en kultur til kontrol af nukleare materialer kan være både omkostningskrævende såvel som teknisk og organisatorisk vanskeligt. Sådanne projekter kan med fordel gennemføres af multinationale organisationer.

2. Gældende dansk ret

Ingen.

3. Høring

Der ses ikke behov for høringer i Danmark, da forslaget kun har begrænset rækkevidde i Danmark.

4. Lovgivningsmæssige, samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser

I perioden 2007-2013 forventes gennemførelsen af mekanismen at ske indenfor en ramme på 600-700 mio. Euro. Den danske bidragsandel udgør knap 2 % heraf, svarende til 90-100 mio. kr.

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen omtaler ikke nærhedsprincippet. Det er regeringens holdning, at støtte til 3. lande på det nukleare område mhp. at øge sikkerheden primært varetages gennem en fælles EU-indsats. Regeringen finder på det foreliggende grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Foreløbig dansk holdning

Regeringen er umiddelbart generelt positivt indstillet overfor forslaget

7. Generelle forventninger til andre landes holdning.

Forslaget blev senest behandlet på atomarbejdsgruppens møde den 7. december 2005. De øvrige lande synes generelt åbne overfor forslaget.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg